

1 MAYIS'TA KAÇIRILAN FIRSAT

1 Mayıs 2024

Yıldırım Koç

Türk-İş, DİSK ve Hak-İş ilk kez 1992 yılında Ankara'da 1 Mayıs'ı işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak bir kapalı salon toplantısında birlikte kutladı.

Halbuki daha önceleri Türk-İş'e göre 1 Mayıs komünistlerin günüydü, Hak-İş içinse Yahudi kutlamasıydı. 1990'lı yılların başlarında gerçek ücretlerdeki büyük artışlardan sonra hem kamu kesiminde, hem de özel sektörde işçiler ve sendikalar aleyhine kapsamlı bir kampanya başlatılmıştı. Hayat, o güne kadar birbirine dostça bakmayan örgütleri, Türk-İş ve Hak-İş'in anlayışlarını da değiştirerek, bir araya getirdi. Bu birlikteliğin oluşmasında o dönemin konfederasyon önderlerinin sağduyulu tavrı da etkili oldu. Bu süreç, 1993 yılında Çalışanların Ortak Sesi Demokrasi Platformu'nun oluşturulmasına gelişti. Farklı çizgilerdeki konfederasyonlar ve bazı kamu çalışanları sendikaları, meslek örgütleri ve bazı derneklerle de bir araya geldi.

14 Temmuz 1999 tarihindeyse bu kez işçi sınıfının tüm kesimlerinin temsil edildiği bir üst yapılanma olan Emek Platformu oluşturuldu. Türk-İş, DİSK, Hak-İş, Türkiye Kamu-Sen, KESK, Memur-Sen, emekli örgütleri, TMMOB, TTB, TEB, TDHB, TVHB, TÜRMOB bir araya geldi ve çok önemli ortak eylemler gerçekleştirdi. 24 Temmuz 1999 günü Kızılay'da gerçekleştirilen miting ve sonrasında eylemlerle, yaşlılık aylığına hak kazanmada yaş koşulu getiren kanun tasarısının TBMM genel kurulundaki görüşmeleri durduruldu. Büyük tehditler gündemdedi; büyük örgütler bir araya geldi.

Bugün Türkiye'de tüm işçiler, tüm memurlar ve tüm emekliler için büyük tehditler gündemde.

Türkiye ekonomisi giderek derinleşen bir kriz yaşıyor. "Hayatın pahalılaşması" denilen olgu, insanların gerçek gelirlerinin düşürülmüş olmasıdır. Bunlar daha iyi günler. Önümüzdeki aylarda tüm emekçi sınıf ve tabakalar, işsizler ve emekliler için daha da kötü günler yaşanacak.

İşçileri, memurları ve emeklileri birleştiren öncelikli iki konu, gelir vergisi dilimlerindeki düzenlemeler ve ücret ve aylık artışlarında temel alınan TÜFE.

Gelir vergisi dilimleri, tüm işçi ve memurları yakından ilgilendiriyor. İnsanlar, en geç Nisan ayında yüzde 15 vergi diliminden yüzde 20 vergi dilimine geçiyor. Yaz aylarında da yüzde 27'lik vergi dilimine geçilecek. Sermayedar sınıf için vergi indirim ve afları gerçekleştirilirken, giderek daha da büyüyen devlet bütçesi açığının kapatılmasında yük işçilerin ve memurların omuzlarına yıkılıyor.

Halbuki işçi ve kamu çalışanı sendikaları konfederasyonları, anayasal demokratik bir hak olan, toplantı ve gösteri yapma hakkını kullanarak, yüzbinlerce insanı barışçıl bir biçimde bir araya getirirse, gelir vergisi dilimlerindeki adaletsizlik giderilebilir.

1 Mayıs, bu açıdan bir fırsat sunuyordu. Kaçırıldı.

16 milyondan fazla emekli, dul ve yetimin aylık artışlarında, işçilerin ücret artışlarında ve memurların aylıklarının artırılmasında TÜİK'in artık güvenilirliği kalmamış olan TÜFE'si kullanılıyor. Bu uygulamadan doğrudan etkilenenlerin sayısı 40 milyona yakın. 16 milyon emekli, dul ve yetimin yanı sıra, resmi verilere göre 22,5 milyon ücretli var. Kayıtlarda gözükmeyenleri de hesaba katarsanız, toplam sayı 40 milyonu buluyor. Sendika konfederasyonları 1 Mayıs vesilesiyle TÜİK'in TÜFE'sini gündeme alsa ve demokratik ve barışçıl bir biçimde ortak tepkisini dile getirirse, inanın bu sorun önemli ölçüde çözüme kavuşturulabilirdi.

1 Mayıs, bu açıdan da bir fırsat sunuyordu. Kaçırıldı.

Önümüzdeki aylar ve hatta yıllar, farklı statülerde istihdam edilen ücretliler, işsizler ve emekliler için epeyce zor geçecek. Bazı sendikacıların çok sevdiğim bir sözü var: Çaresizseniz, çare sizsiniz. Keşke oturlan minder tam tutuşmadan, keşke önceden tahmin ettiğimiz gelişmeler gerçekleşmeden ve büyük acılara yol açmadan, işçi ve kamu çalışanı sendikalarının üst örgütleri, özellikle Emek Platformu deneyiminden ders çıkartsa ve taleplerini demokratik ve barışçıl yollardan siyasal iktidara iletebilseydi.

1 Mayıs'ın sağlayabileceği bu fırsat, ne yazık ki, kaçırıldı. Dilerim, konfederasyon yöneticileri gelişmeleri ve tehditleri doğru değerlendirerek, derinleşen ekonomik krizin faturasının işçilere, memurlara, işsizlere ve emeklilere kesilmesini önleyecek birliktelikleri oluşturur ve gerekli önlemleri alır.

Yazık oldu bu yılki 1 Mayıs'a.